

Inovatyvios gimtosios lietuvių kalbos mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programa (Projektas Nr. VPI-2.2-ŠMM-05-K-02-007)

Pirmasis seminaras

Kalbų mokymo naujovės Europoje ir jų taikymo galimybės Lietuvoje mokant gimtosios kalbos

2-oji savarankiško darbo užduotis

Užduotį parengė programos dalyvė Vilniaus Žvėryno gimnazijos lietuvių kalbos mokytoja Orinta Bundonienė ir Eglė Šleinitienė

Pamokos situacija:

1. Mokiniai jau išnagrinėję A. Mickevičiaus kūrybą („Vėlines“, sonetus, „Poną Tado“ I ir IV knygas), ypač akcentuotas poeto ryšys su Lietuva ir autoriaus romantiškumas.
2. Po A. Mickevičiaus kūrybos –romantizmas Lietuvoje. Simonas Daukantas – pirmasis Lietuvos istorikas. Mokiniai dirbo grupėmis:
 - a. I gr. Ieškojo papildomos informacijos apie istoriko veiklą, sąsajas su kitais kultūros veikėjais.
 - b. II gr. Rašė esė apie Daukantą.
 - c. III gr. Lygino miško temą LT metraščiuose, vėlesnėje literatūroje ir S. Daukanto „Būde...”
3. Baranausko Gyvenimo ir veiklos (kūrybos) apžvalga, sąsajos su jau aptarta romantine literatūra. Mokiniai analizavo „Anykščių šilelį“. Darbui skiriamos 3-4 pamokos. Prisiminėme prieš tai atliktą III grupės darbą, gretinome su jau aptartu kontekstu.

Pamokos tikslai:

Ugdyti šiuos **kalbinius gebėjimus** : kūrybiškumo, kritinio mąstymo, nagrinėjimo ir suvokimo, kalbos raiškos, bendradarbiavimo sprendžiant bendras užduotis;

Ugdyti šias **kompetencijas**: komunikacinę ir mokymosi mokyti;

Savarankiškai atlikti tokio pobūdžio darbą: palyginti A. Mickevičiaus ir A. Baranausko kūrinių ištraukas, parašyti samprotavimo pastraipą.

Pamokos planas:

Pamokos eiga:	Mokytojo darbas	Mokinių darbas	Naudojama medžiaga
Įvadas: Aš myliu Lietuvą	(Humanistinis metodas) Mokytojas paprašo mokinių užmerkti akis ir prisiminti maloniausias akimirkas gamtoje.	Darbas poromis: Mokiniai papasakoja vienas kitam apie gamtos kampelį Lietuvoje, kuris jiems yra brangiausias, ir kodėl. Vietą pažymi žemėlapyje arba žemėlapyje interaktyvioje lentoje. (3-4 minutės)	Lietuvos Žemėlapis (Interaktyvi) lenta A.Mickevičiaus ir Adomo Mickevičius nuotraukos/ kūrybos paroda kt.
Ištraukų iš Antano Baranausko „ Anykščių šilelis“ Adomo Mickevičiaus „Ponas Tadas“ skaitymas	Mokytojas paaiškina užduotį. Paprašo dar kartą perskaityti jau žinomų kūrinių ištraukas. Parenka 2-3 klausimus (2 priedas) Stebi, ar visi mokiniai atsakė teisingai, padeda, apibendrina.	Individualus darbas (5-6 min) Skaito ir suranda atsakymus į klausimus. Baigus skaityti, atsakymus į klausimus aptaria su suolo draugu/e.	Ištraukos (1 priedas)
Klausimai perskaičius tekstus Samprotavimo pastraipos plano sudarymas	Darbas grupėse: Mokytojas suskirsto mokinius į 6 grupes (4-5), paaiškina užduotį. Atlikus darbą, grupės pristato savo atsakymus, jei reikia,	Mokiniai, dirbdami grupėse, išanalizuoja vieną klausimą (4-5 min), pateikia atsakymą visai klasei, išklauso kitų grupių atsakymus į klausimus. (9-10 min.)	Klausimai. (lenta) (2 priedas)

	mokytojas padeda.			
Rašymo užduotis: Parašyti samprotavimo pastraipą tema „ Jis galėjo įeiti į mūsų būstą, bet negalėjo įeiti į mūsų kalbą“ (Just. Marcinkevičius)	Pedagogo vaidmuo: stebi / analizuoja individualaus darbo įgūdžių formavimo padėtį	(20 min.) Individualus darbas		
Grįžtamasis ryšys/ Namų darbų užduoties skyrimas	Mokiniai darbus atiduoda mokytojui arba mokytojas rekomenduoja samprotavimo pastraipas patobulinti namuose (jei sekėsi sunkiau).	(1-2 min.) Mokiniai vertina darbą pamokoje. Paveikslėliai lentoje. Pasibaigus pamokai, mokiniai pažymi, kuris paveikslėlis geriausiai atspindi darbą pamokoje.	Paveikslėliai (3 priedas)	
Mokytojo pastabos/pastebėjimai/ išvados/ įžvalgos/ idėjos darbui tobulinti				

1 priedas (Kūrinių ištraukos)

Antanas Baranauskas „Anykščių šilelis“	Adomas Mickevičius „Ponas Tadas“
Ant žalio, rausvo, balkšvo dugnio taškai grybų Terp medžių marguliuoja iš savų sodybų. Voverušų leikelės kur ne kur pro plyšį Iš po samanų marškos sarmatlyvai kyši. Čia paliepių torielkos po mišką išklotos, Čia kiauliabudės pūpso lyg pievos kimsotos, Čia po eglėm šeimynom sudygę ruduokės, Čia pušyne iš gruodo išauga žaliuokės, Čia rausvos, melsvos, pilkos ūmėdės sutūpę, - Linksmutės, gražiai auga, niekas joms nerūpi. Čia kazlėkai pakrūmėm ant piemenų tako Tartum kupkeliai kniūpšti, kaip Mickevčius sako. Čia nemunės iš kelmo, lepšiai terp alksnyno, Čia šalpjonai terp stuobrių dygsta iš skiedryno, Čia musmirės raupuotos, veršakiai gleivėti, Čia grybai ir šungrybiai vardais nežymėti. Anei jų žmonės renka, anei žvėrys graužia, Jėg bėgdami par mišką galvijai išlaužia, Arba patys savaimi suglebę supūsta, - Iš jų trąšos želmanim aplinkom išplūsta. Ė iš visų viršesnis auga baravykas, Valig dainuškos žodžių - „grybų pulkaunykas“ Platus, storas, paspūtęs, lyg tartum užklotas Ant kieto, drūto koto bliūdas palivotas. Greit auga, ilgai esti giminių visokių: Paąžuolių, raudonikių ir kitų kitokių.	O grybų buvo daug. Vaikinai smalsiai žiūri, Ar neužtiks pakrūmėj voverušų būrį. Jos reiškia nekaltybę: niekad nekirmija, Ir net vabzdžiai kenkėjai jas paliesti bijo. Na, o panaitės uoliai ieško baravyko, Kurį daina vadina "grybų pulkaunyku".* Visi tačiau ruduokės vienas kito klausia,- ji už kitas kuklesnė, bet užtai skaniausia; Jom sūdytom ir žiemą daug kas smaguriauja. Bet Voiskis musmirių labiausiai pageidauja. Kiti mūs girių grybai nēr jau taip garsingi: Vieni iš jų neskanūs, o kiti kenksmingi, Tačiau ir jie kai kam dar esti reikalingi. Vienų visokiems miško gyviams maistui reikia. Kiti miškams ir gojams daug puošnumo teikia. Aniai ant miško pievos patiesalo žalio Rikiuojasi lyg eilės įvairių indelių: Spalvingos ūmėdės bekyšą prie lazdyno Lyg taurės kupinos įvairiaspalvio vyno; K a z l ė k a s, tartum dugnas apversto indelio, Č i a k i a u l i a b u d ė s stiebias kaip liekni stikleliai; Ten apskritos b a l t i k ė s glaudžiasi iš vieno Kaip trapūs puodeliukai, pripildyti pieno; Š T A I d a r k u b i z d a l i s pakrūmėj pasipynė Kaip apskrita, pjaulų pripampus pipirinė. Kitus jau gal tik žvėrys moka pavadinti, I r niekas nebegali jų visų atminti. Jie žmones nuo savęs blogu kvapu atbaido. Jei tokį kas paims, pamatęs savo klaidą, Supykęs jį sutrins ir paspyręs dar koja Nepaisydams, kad žolę tuo būdu bjauroja.

2 priedas (Klausimai)

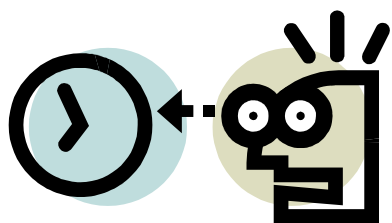
KLAUSIMAI

1. Kokioje kultūrinėje aplinkoje kūriniai pasirodė? Pagrįskite.
2. Kodėl Antanas Baranauskas sukūrė „Anykščių šilelį“? Nurodykite 2 priežastis.
3. Kas sieja pateiktas kūrinių ištraukas?
4. Kokiu erdvės tvarkos principu remiasi Antanas Baranauskas, aprašydamas grybus?
 - A. Aprašo iš kairės į dešinę
 - B. Aprašo iš gilumos į priekį
 - C. Aprašo iš apačios į viršų
6. Kokiu nuoseklumu aprašomi grybai Adomo Mickevičiaus kūrinio ištraukoje?
7. Sugretinkite grybų vaizdavimo detales ištraukose.
9. Kokios regimųjų detalių spalvos ir faktūros?
10. Išrašykite ir įvardykite 3 meninės priemonės, būdingas ištraukoms.
11. Vaizdo gyvumas, raiškumas, emociingumas pasiekiamas remiantis tautosakos motyvais. Kokie jie?
12. Nurodykite, apie kurį poetą Just Marcinkevičius rašė: „Jis galėjo įeiti į mūsų būstą, bet negalėjo įeiti į mūsų kalbą...“. Argumentuokite.

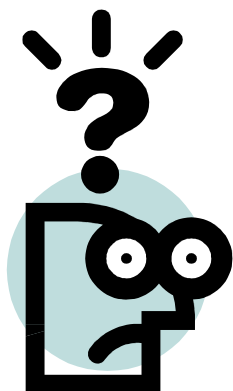
3 priedas (grįžtamasis ryšys)

Užduotys buvo per sunkios ir sudėtingos

Per mažai laiko užduotims atlikti

Ne visi klausimai aiškūs/ atsakyti

Darbas patiko/ sekėsi atlikti visas užduotis